

Overskud, vil dette saa langt fra føre til, at den anvender hensigtsmæssige Besparelser, at den snarere fristes til det Modsatte. Jeg kan ikke ønske, at denne Anstalt bliver saaledes knyttet til Sorø Academi, at den ligesom skal anses for at være Arving til hvad der bliver tilovers efterat de Niemed, hvortil dets Midler engang ere henlagte, ere blevne tilfredsstillede. Jeg troer, at det Formaal, som man vil opnaae, nemlig under disse trykkende Tider at spare Statskassen for denne Udgift, naaes simplest og klarest ved at stemme for dette Forslag, som tillige ved sin Form betegner, at det er noget Foreløbigt og dog noget beslægtet med Sorø Academi. Naar der iøvrigt er blevet paaberaabt en Fundats af 1827, som skulde give Grund til, at man kunde tage disse Penge og lægge dem over til Høistolen, da er, saavidt jeg veed, den egentlig gjældende Fundats den af 31te December 1847, som ikke er hævet, men kun stillet i Bero; skal der altsaa være Tale om en Fundats, hvorefter disse Penge skulle fordeles, maa det være i denne, man skal søge Tyngdepunktet og ikke i ældre Fundatser, som allerede heelt eller dog for Størstedelen ere hævede. Jeg skal blot endnu tilføie, at jeg ikke er istand til at stemme for det under Nr. 16 stillede Endringsforslag om, at Posten: Contingenter for Elever og Skolebesøgende ned sættes med 1,500 Rd. (Ville: Det er ingen Nedsættelse!). Jo, Posten, som den nu staaer, skal nedsættes. Jeg seer ikke nogen Grund til at behandle Skolen i Sorø anderledes end andre lærde Skoler, thi jeg kan ikke see andet, end at der derved vil fremkomme en virkelig Begunstigelse for denne Skole, skjøndt den ærede Rigsbogsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) siger, at det ingen Begunstigelse er. Jeg seer saa meget mindre Grund dertil, som der i Sorø bestaaer mange Fripladser og Pladser med nedsat Betaling for de Elever, som trænge dertil, og for de Elever, hvis Forældre ere formuende — og der er jo som bekjendt mange formuende Forældre, som sende deres Børn dertil — at nedsætte Betalingen, eller rettere at lade den blive, som den er, medens man andre Steder forhøier den; kan dog ikke være rigtigt. Jeg kan altsaa ikke stemme for dette Forslag.

Monrad: Den ærede Tale, som nu satte sig, bemærkede, at han ikke vilde komme ind paa Seminarie-spørgsmaalet. Det forekommer mig dog, at han behandlede dette Spørgsmaal i et meget rigeligt Omfang. Jeg skal indskrænke mig til den Bemærkning herom, at jeg vil finde det meget uønskeligt, om Seminarierne nedlægges, af den Grund, at private Anstalter i den Retning let kunne komme til at faae en altfor industriel Charakter, hvilket vilde have den Betænkelighed, at derved fremkaldtes mere et Skin af Dydighed og Kundskab end virkelig Kundskab. Derved vil jeg imidlertid paa ingen Maade udtale nogen Dom om noget som helst af de private Instituter. Jeg har været med at stille det under Nr. 17 anførte Endringsforslag, som gaer ud paa, at det Tilskud til Seminariefonden, som hidtil er ydet af Statskassen, fremtidig skal ydes af Sorø Academi. Jeg tilstaaer imidlertid, at der er opstaaet en lille Betænkelighed hos mig om Rigtigheden heraf, og jeg skal tillade mig at fremsætte denne. Oprindelsen til dette Tilskud fra Statskassen vil vist være i de ærede Herrers Erindring. Det var ved Forordningen om Almuestolevæsenet af 29de Juli 1814 § 66, at der blev henlagt en Afgift af 1½ f. af hver Tønde Kongetiende til Sogne- og Skolekasserne, og denne Afgift blev siden ved fgl. Resolution af 3die Januar 1821 henlagt til Seminarierne. Tilsvarende blev der ved fgl. Resolutioner af 3die Januar 1821 og 8de October 1824 tillagt Seminarierne 25 pCt. Afgiften af visse Bevillinger og andre Expeditioner. Foraauidt disse Indtægter bleve krævede af det Kongetiende ydende Hartkorn, bleve de oppebaarne paa en ganske egen Maade, idet de nemlig bleve opkrævede af Provsterne, gennem dem indsendte til Biskopperne og af disse til Kultusministeriet. Dette fandt man i sin Tid ikke var hensigtsmæssigt, og man gjorde derfor den Forandring, at denne Oppebørsel gik ind under den almindelige Oppebørsel, med at Statskassen ydede et Bedelag derfor til Seminarierne. Nu er der altsaa Spørgsmaal om at befrie Statskassen for at svare Bedelaget, medens man lader den beholde Indtægten. Dette skal jeg i og for sig ikke gjøre nogen